

Geestelijke gezondheidszorg

Sinds 2018 organiseren onze partners in het Afrikaanse Grote Merengebied een capaciteitsversterkend vormingsprogramma voor geestelijke gezondheidszorg in samenwerking met Fondation d'Harcourt en onze eigen ngo. Via dit programma worden deelnemers uit Rwanda, DR Congo, Burundi en Tanzania op regionaal niveau opgeleid tot coach. Zij geven vervolgens in-service training aan collega-verpleegkundigen in hun eigen ziekenhuis. Zo bouwen we samen over de grenzen heen aan een stevig netwerk voor kennisuitwisseling rond geestelijke gezondheidszorg.

Opleiding coaches

Onder leiding van Dr. Serge Mugane (psychiater), Gaspard Mbonigaba (Fracarita Belgium) en Veronique Coppin (stuwgroep Fracarita Belgium (zie p. 24) werd in november in Kigali een regionaal seminarie gehouden voor de coaches uit de geestelijke gezondheidszorg (Rwanda, Burundi, DR Congo & Tanzania). Gedurende één week werd intensief gewerkt aan het verbeteren van vaardigheden en kennis door middel van een gevarieerd programma met workshops, casestudies en interactieve sessies. Elke dag werd gestart met een theoretische sessie, gevolgd door praktische oefeningen en supervisie. Er werden casestudies voorbereid en gepresenteerd door de deelnemers zelf, wat leidde tot vruchtbare discussies en inzichten. Het programma werd zorgvuldig opgebouwd om zowel de individuele als de teamgerichte benaderingen te versterken, met een sterke nadruk op multidisciplinaire samenwerking en effectieve communicatie binnen de geestelijke gezondheidszorg.

▼ ► Workshops voor de coaches uit de geestelijke gezondheidszorg tijdens het seminarie in Kigali (Rwanda)

Mental Health Network

In juni richtten onze Rwandese, Congolese, Burundese en Tanzaniaanse partners binnen de geestelijke gezondheidszorg een regionaal netwerk op: *het BOC Mental Health Network for the Great Lakes Region*.

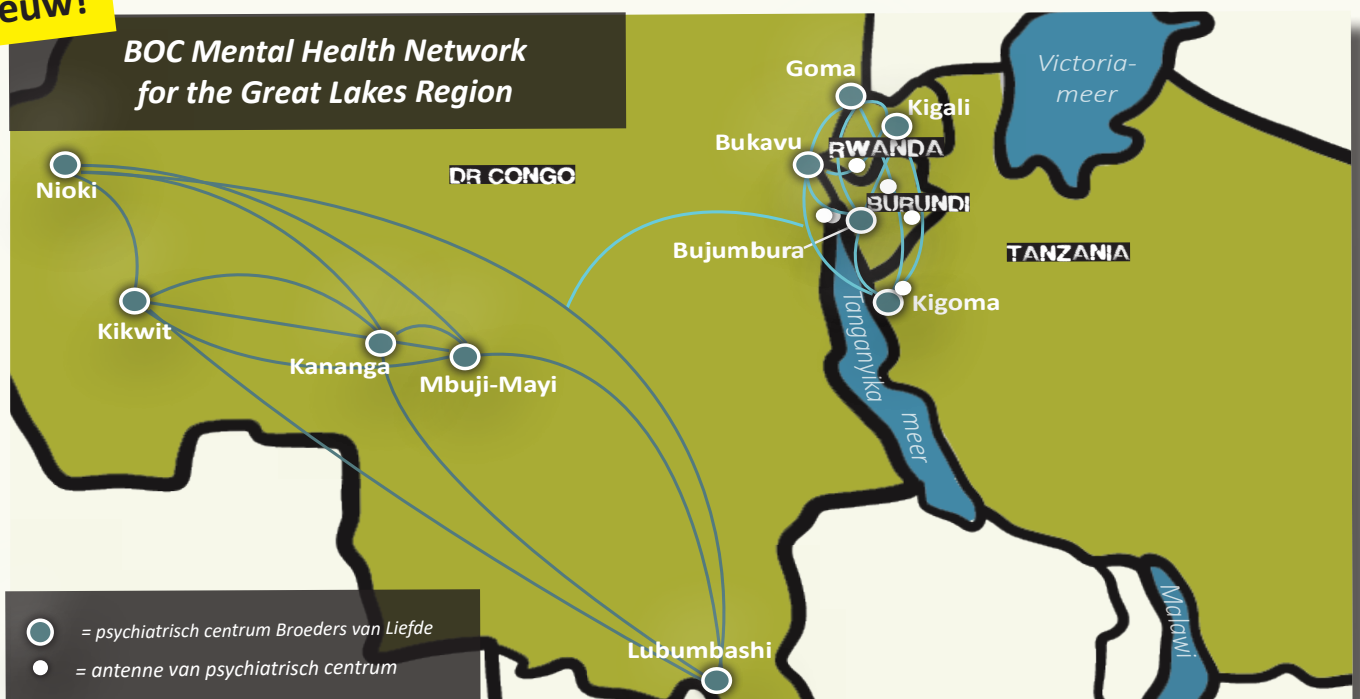
Tussen de verschillende psychiatrische referentieziekenhuizen werd hiertoe een akkoord ondertekend dat de basis vormt voor een nauwere samenwerking tussen de voorzieningen.

Binnen dit netwerk neemt Fracarita Belgium een rol op als facilitator voor de kennisdeling tussen de Afrikaanse partners onderling en als gangmaker voor een intensere samenwerking tussen collega's uit Afrika en België.

De ondertekening vond plaats tijdens een meerdaags overleg tussen Fracarita Belgium en haar Afrikaanse partners in Kigali. De fundamenteën werden gelegd voor een gezamenlijke missie en doelstellingen en uniforme monitoring- en evaluatiemethoden.

De oprichting van dit netwerk past binnen de ruimere ambitie van de ngo om te werken aan een verdere dekolonisering van haar internationale samenwerking en kadert in haar streven naar gelijkwaardige partnerschappen.

Nieuw!

"We hebben nu de basis gelegd voor een toekomst waarin geestelijke gezondheid geen privilege is voor enkelen, maar een recht voor iedereen."

Br. Charles Nkubili,
directeur psychiatrisch
ziekenhuis Ndera

▲ Deelnemers bij de oprichting van het Mental Health Network in Kigali, Rwanda

Opgeleid tot **coach** door Fracarita Belgium,
voorvechter van multidisciplinaire zorg
voor slachtoffers van **seksueel geweld**.

FRANCISCO HABAMUNGU

Veronique Coppin, professioneel actief als psychiatrisch verpleegkundige in België en vrijwilliger bij Fracarita Belgium, leidt tijdens haar vakantie al vele jaren Afrikaanse coachen op. Eén van hen is Francisco Habamungu, coach in het psychiatrisch ziekenhuis SOSAME in Bukavu, Oost-Congo. Op de spoeddienst van het psychiatrisch ziekenhuis waakt Francisco erover dat vrouwen die slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld op de juiste manier worden opgevangen en begeleid volgens de richtlijnen van de Werelgezondheidsorganisatie. Veronique Coppin deelt ons haar kijk op de gruwel van seksueel geweld en haar bewondering voor het werk van coach Francisco en zijn team:

Wapen

"Seksueel geweld is een wapen in de oorlog geworden", vertellen mijn Congolese collega's mij vaak. De daders gebruiken verkrachting om de samenleving te ontwrichten en een klimaat van onveiligheid en straffeloosheid te creëren. Een verkrachte vrouw wordt vaak verstoten uit haar lokale gemeenschap en loopt het risico aan de rand van de samenleving te belanden. Deze stigmatisering is moeilijk op te lossen door schaamte, oneer, schuld, sociale druk of angst voor ziekte."

Slangenkinderen

"Kinderen geboren uit verkrachting ontwrichten ook de traditionele samenleving. Ten eerste hebben moeders die leven met de constante herinnering aan de aanranding moeite om een stabiele relatie met het kind

geboren uit verkrachting op te bouwen. Ten tweede is het voor deze kinderen moeilijk een plaats te vinden in hun gemeenschap. Sommigen zijn in het woud geboren, zo hoor ik hier vaak zeggen. Ze hebben geen burgerlijke staat en zijn nooit naar school geweest. Zij worden "slangenkinderen" genoemd, zijn niet geïntegreerd en vormen een aparte groep die een gevaar vormt voor de samenleving."

24/7 paraat voor slachtoffers

"Twee jaar geleden werd in SOSAME een spoedafdeling opgericht. Die biedt 24/7 zorg aan slachtoffers van seksueel geweld. De hulpverleners op de afdeling luisteren actief naar hen. Ze creëren een context waarin deze vrouwen hun verhaal kunnen vertellen, waarin ze gehoord en geloofd worden. Vrouwen die verkracht en door de maatschappij verstoten zijn, meldden zich vaak

in zeer ontredende en verwarde toestand aan. Het team biedt de slachtoffers informatie over normale reacties na een traumatische gebeurtenis en leert hen hoe ze ermee om kunnen gaan."

Onmiddellijke zorg cruciaal

"De arts en zijn team hebben aangetoond dat slachtoffers van seksueel geweld die snel na de aanranding multidisciplinaire zorg krijgen, meer kans hebben op herstel, sneller herstellen en minder kans lopen op verder geweld. Wat in de spoedafdeling van SOSAME gebeurt is dus cruciaal voor de verdere toekomstperspectieven van deze vrouwen. "

Coaching op de spoedafdeling

"De rol van coach Francisco bestaat erin de aanbevelingen van de WHO te implementeren en intervisie en supervisie uit te oefenen, zoals hij geleerd heeft tijdens zijn opleiding bij Fracarita Belgium in samenwerking met Fondation d'Harcourt. Samen met het team van de spoedafdeling stelt hij een protocol op voor het verlenen van goede zorg aan slachtoffers en ziet hij erop toe dat het wordt nageleefd. Hij organiseert opleidingen, zorgt ervoor dat richtlijnen worden ontwikkeld en beschikbaar zijn voor het hele team van de spoedafdeling, en hij ziet erop toe dat het beroepsgeheim wordt gerespecteerd. De coach heeft een rol in preventie en gezondheidsbevordering. Francisco faciliteert screening en moedigt zijn patiënten aan hun ervaringen te bespreken in psycho-educatieve sessies om de slachtofferzorg en het bewustzijn over geweldgerelateerde kwesties te verbeteren."

Hoedje af

"Wat Francisco en zijn team gerealiseerd krijgt met de beperkte middelen die hij ter beschikking heeft, daar neem ik mijn hoed voor af. Het is bemoedigend om te zien hoe de inspanningen die we als Fracarita Belgium doen om coachen op te leiden, zo'n belangrijke impact hebben op de kwaliteit van de zorgverlening aan slachtoffers van seksueel geweld. Het is net die zorg, die zo bepalend is voor de toekomst van deze vrouwen."

Orthopedagogische zorg

Ook in de orthopedagogische sector stimuleert Fracarita Belgium de uitwisseling van kennis met en tussen haar partners in Rwanda, Congo, Tanzania en Ethiopië via regionale vormingen, online meetings, een coachingprogramma en de uitbouw van een online mediatheek met vakliteratuur en voorbeelden van good practices.

Seminaries en coaching in Tanzania en Rwanda

Fracarita Belgium organiseerde dit jaar twee seminars om haar partners te ondersteunen die zorg en onderwijs bieden aan kinderen met een verstandelijke beperking. Tijdens het seminarie kwamen de leidinggevenden en coaches van de dagcentra en alle scholen samen. Het proces werd begeleid door Kris Demeter en Klaartje Tiebout, respectievelijk voorzitter en lid van onze stuwgroep Orthopedagogische Zorg.

Tijdens deze seminars werden ervaringen en inzichten uitgewisseld over wat het doel is van de “école de vie”-aanpak en welke klemtonen daarbij gelegd worden. Er werd uitgebreider stilgestaan bij het aanleren van vaardigheden, het omgaan met moeilijk hanteerbaar gedrag van kinderen met een beperking, de taak van de coach, de begeleiding van ouders...

De onderwerpen werden aangepast aan de vragen die de twee groepen vooraf hadden doorgegeven. Het samen praten over de moeilijkheden die je ervaart en de positieve ervaringen die je deelt, zijn een aanmoediging om verder te werken aan de goede dingen die ze al doen, en is een inspiratie om kritisch na te denken over de eigen werking en die te optimaliseren.

Daarnaast komen de coaches uit Rwanda en Oost-Congo en Kris Demeter ook maandelijks digitaal samen voor overleg en uitwisseling.

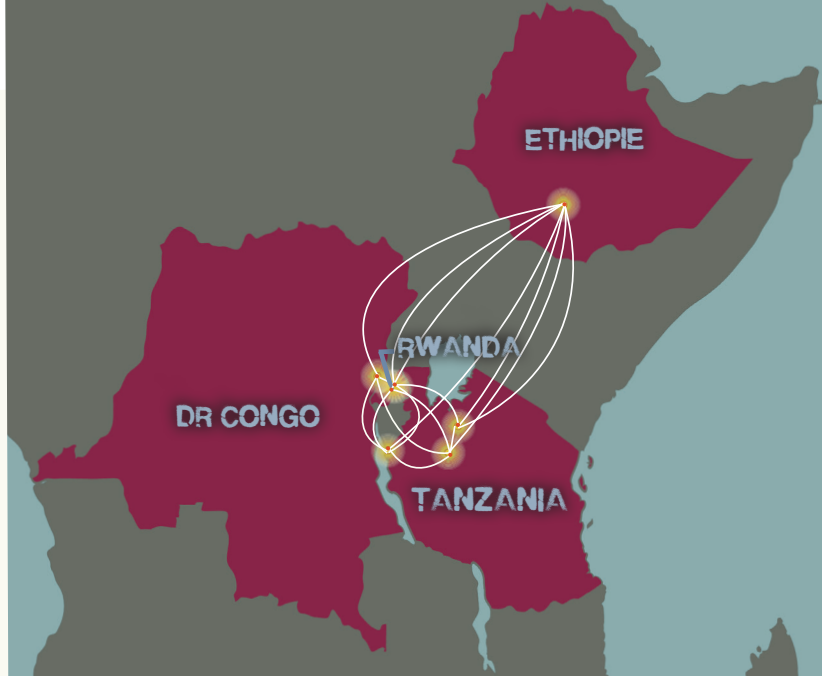
▼ Deelnemers aan het seminarie in Tabora, Tanzania

▲ Een workshop tijdens het seminarie in Kigali, Rwanda
◄ Deelnemers aan het seminarie in Kigali, Rwanda

▲ Humura, school voor kinderen met een verstandelijke beperking in Kigali, Rwanda

▲ Fracarita Belgium's partners in de zorg voor kinderen met een verstandelijke beperking. Fracarita Belgium ondersteunt de kennisuitwisseling tussen deze partners en draagt zo bij aan de uitbouw van een stevig regionaal netwerk voor de zorg aan kinderen met een verstandelijke beperking.

Inspanningen bekroond

De inspanningen van de partners van Fracarita Belgium om tot structurele kwaliteitsverbetering te komen werpen hun vruchten af.

Dit blijkt onder andere uit een screening door de Rwandese overheid van het HVP Gatagara, een centrum voor personen met een fysieke beperking van de Broeders van Liefde. Volgens de inspectie blijkt het HVP met lengten voorsprong het beste orthopedisch ziekenhuis van het land te zijn. Nooit eerder kreeg een ziekenhuis zo'n hoge score.

Nogmaals een bewijs dat dit regionaal ziekenhuis op het vlak van (operatieve) orthopedie een nationaal referentie-ziekenhuis is. Dit succes schrijven we in de eerste plaats op conto van de medewerkers van het ziekenhuis, die iedere dag het beste van zichzelf geven om kinderen met een beperking optimaal te begeleiden voor, tijdens en na hun opname. Toch is Fracarita Belgium ook bijzonder trots dat haar eigen competentieversterkende inspanningen voor deze partner mee hebben bijgedragen tot dit succes.

► HVP Gatagara, centrum voor kinderen met een fysieke beperking in Rwanda

